

GIMNAZIJA
JOŽETA
PLEČNIKA
LJUBLJANA

Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana

Splošna matura

SPOLNOST ŠE VEDNO TABU

Seminarska naloga

Mentorica:

Avtor:

Ljubljana, april, 2012

Ključne besede: spolnost, razlika med spoloma, odnos do staršev, zadovoljevanje spolnih potreb, sproščenost pri pogovoru

Kazalo

1. Povzetek.....	3
2. Opredelitev problema.....	4
3. Teoretični uvod.....	5
4. Cilji in hipoteze.....	7
5. Metoda.....	8
5.1 Opis vzorca raziskave.....	8
5.2 Opis merskih instrumentov.....	8
5.3 Opis postopka zbiranja podatkov.....	8
6. Rezultati in interpretacija.....	9
7. Sklep.....	13
8. Viri in literatura.....	14
9. Priloge.....	15

Kazalo tabe

Tabela 1: Število anketirancev.....	10
Tabela 2: Odgovori na prvo vprašanje.....	12
Tabela 1: Število anketirancev.....	10
Tabela 2: Odgovori na prvo vprašanje.....	11

Kazalo Grafo

Graf 1: Odgovori na prvi sklop vprašanj.....	9
Graf 2: Odgovori na drug sklop vprašanj.....	10
Graf 3: Število anketirancev.....	11
Graf 1: Odgovori na prvi sklop vprašanj.....	9
Graf 2: Odgovori na drug sklop vprašanj.....	9
Graf 3: Število anketirancev.....	11

1. Povzetek

V seminarski nalogi je glavni problem ugotoviti ali je v današnjem času spolnost še vedno tabu tema. To sem lahko storil tako, da sem se najprej poučil, o samem pomenu tabujev in kaj so pomenili v zgodovini ter kakšen odnos imamo do spolnosti v današnjem času. To sem napisal v teoretičnem uvodu, kjer sem si najbolj pomagal s člankom o knjigi dr. Ivana Bernika in dr. Irene Klavs *Spolno življenje v Sloveniji*, ki govori o tem kako se je v Sloveniji in v tujin počasi, a vztrajno skozi zgodovino tema spolnosti povzpenjala v naš vsakdanji pogovor. Nato sem postavil cilj seminarske naloge; ugotoviti ali je spolnost med mlajšimi generacijami res še vedno tabu. To sem preverjal s tremi hipotezami. Pomagal sem si z sestavljenim vprašalnikom, s katerim sem empirično raziskoval, kaj si mladostniki mislijo o posameznih elementih spolnosti. Rezultate vprašalnika sem interpretiral ter si pri tem pomagal z grafi in tabelami. Dve hipotezi sem ovrgel, eno pa delno potrdil, s čimer sem prišel do končnega sklepa, da spolnost zdaleč ni več tak tabu kot je bil včasih.

2. Opredelitev problema

Za seminarsko nalogo z naslovom Spolnost še vedno tabu sem se odločil zato, saj se mi zdi da je spolnost področje na katerem je bilo skozi celotno zgodovino največ tabujev, to pa se počasi spreminja, sploh zaradi vpliva mlade generacije. Med testno skupino mladih sem preveril, ali spolnost še vedno predstavlja neko temo o kateri se molči, ali pa je to postala že običajna pogovorna tema. Raziskoval sem do katere mere so mladi sploh sproščeni, ko se pogovarjajo o spolnosti in kako spolne potrebe zadovoljujejo oz. jih upajo zadovoljevati. Prav tako sem hotel videti, kakšen odnos imajo do staršev, kar se tiče vprašanj o spolnosti.

3. Teoretični uvod

Beseda tabu pomeni načeloma pomeni zapoved, prepoved, nanašajoča se na kako dejanje, stik s čim, katere kršitev kaznujejo nadnaravne sile. Tako je verjelo veliko ljudstev skozi zgodovino. Danes je pomen precej drugačen, ampak ima vseeno podobno funkcijo. Danes je tabu neka splošna stvar, na kateremkoli področju, o kateri se v družbi ne govori ali pa je prepovedana. Sigmund Freud je pojasnil vlogo tabujev kot odlično oviro za zadovoljitev nagona, kar omogoča urejeno družbeno življenje.

Spolnost je posredno povezana z motivacijo. Celoten motivacijski proces se začne z potrebo. Te delimo na telesne oz. fiziološke in psihosocialne. Telesne potrebe izvirajo iz telesne zgradbe, kjer moramo vzdrževati ravnovesje. Od njih je odvisen obstoj posameznika oz. vrste. So univerzalne pri vseh ljudeh v vseh časovnih obdobjih v zgodovini. Sem spada tudi spolni nagon, katerega imajo že živali, le da pri ljudeh na načine zadovoljevanja potreb vpliva družba, torej jih ne zadovoljujemo nagonsko. Psihosocialne potrebe pa so povezane s človekovo odvisnostjo od drugih ljudeh; imamo osnovne in višje potrebe. Po Maslowu in njegovi hierarhiji potreb spada spolnost med najbolj osnovne fiziološke potrebe. Ker v družbi ni sprejemljivo nagonsko zadovoljevanje spolnih potreb, jih zadovoljujemo socializirano, torej v skladu z družbo. Ta postavi neka pravila in norme, mi pa se moramo le-teh držati in jih upoštevati. Ta pravila se lahko spreminjajo skozi zgodovino.

Ker telesnih potreb družba ne more odpraviti, lahko kljub temu postavlja razne omejitve oz. tabuje. Najbolj razširjena so tabuji povezani s prehranjevanjem (kanibalizem, košer hrana, halal hrana) in pa spolnostjo; sem spada najbolj splošna prepoved incest (spolni odnosi med sorodniki), sodomija, pedofilija...

V splošnem tabu spolnosti pomeni le temo, o kateri se naj nebi govorilo. Ta tabu pa počasi a vztrajno izginja, predvsem v Sloveniji. V zgodovini je bilo, preden so prvič izvajali študije o spolnosti, dokaj razširjeno prepričanje, da ljudje večinoma upoštevajo prevladujočo spolno moralo. Eden prvih, ki se je ukvarjal s študijami povezanimi s seksualnostjo je bil psiholog in biolog Alfred Kinsey. Ko je sredi prejšnjega stoletja prvič objavil svojo raziskavo v Ameriki

je bila javnost šokirana, saj naj bi bile nekatere spolne prakse, ki so jih izvajali anketiranci, celo nezakonite.

Danes je zgodba povsem drugačna, saj raziskave kažejo, da je spolno vedenje velike večine ljudi bolj umirjeno, kot bi bilo mogoče soditi predvsem po medijskih obravnavah spolnosti. Vendar o tabujih, se pravi o splošno sprejetih vrednotah in normah praviloma sploh ne razmišljamo in jih sprejmemo kot nekaj samoumevnega. V Sloveniji naj bi to veljalo naprimer za monogamnost (zakon enega moža z eno ženo) in za spolne odnose pred poroko. Celó glede vstopa v aktivno spolno življenje prevladuje stališče, da naj mladi sami presodijo, katera leta so za to najbolj primerna. Pred tridesetimi leti so bila stališča do teh vprašanj precej drugačna. Ponavadi govorimo le o tistih vidikih spolnosti, kjer ni soglasja o tem, kaj je oz. ni moralno, kot je npr. homoseksualnost.

Tudi odnosi in obnašanja pri mlajših generacijah se je v zadnjih letih močno spremenilo. Mladi se več pogovarjajo o spolnosti, prav tako pa več načrtujejo. Partnerska komunikacija pri mlajši generaciji je intenzivnejša, kar je razumljivo, saj se je uveljavila večja enakost med spoloma, ki zahteva več pogovorov, usklajevanja in kompromisov. Prišlo je celo do tega, da so pri mlajših moških precej pomemben vir informacij prav njihove partnerice, saj naj bi bile ženske o spolnosti veliko bolj vsestransko informirane od moških. Predvsem pa je največji dejavnik za večjo komunikacijo med partnerjema prav spremenjena spolna kultura, saj je spolnost postala javna tema in ljudje se o njej več in lažje pogovarjajo. Do tega ni prišlo v enem trenutku, ampak se je to dogajalo postopoma od seksualne revolucije v 60. letih, kjer je spolnost prvič postala javna tema, pa do danes, ko predvsem mladi rušijo tabu spolnosti.

4. Cilji in hipoteze

Cilj moje naloge je bil ugotoviti do kakšne mere so mladi sproščeni pri pogovoru o spolnosti in zadovoljevanju spolnih potreb.

Moje osnovno in teoritično izhodišče naloge temelji na hipotezi, da mladim spolnost ne predstavlja več takega tabuja in da so pri pogovoru in zadovoljevanju teh potreb sproščeni.

Pod to teorijo sem si zadal še tri hipoteze:

- Punce so pri pogovoru o spolnosti bolj zadržane od fantov
- Fantje in punce se lažje pogovarjajo o spolnosti s starši istega spola
- Punce so pri zadovoljevanju spolnih potreb bolj zadržane kot fantje

5. Metoda

5.1 Opis vzorca raziskave

V svojo poskusno skupino sem najprej vključil 50 dijakov in dijakinj Gimnazije Jožeta Plečnika Ljubljana starih 18 in 19 let, vendar sem moral zaradi neresnosti pri reševanju vprašalnika izključiti 10 vzorcev, saj je to razumljivo občutljiva tema. Ostali so odgovori 20 punc in 20 fantov, kateri so sami potrdili pristnost svojih odgovorov.

5.2 Opis merskih instrumentov

Kot merski instrument sem sam izdelal izviren vprašalnik oz. numerično ocenjevalno lestvico, kjer so dijaki obkroževali številke, ki so prikazovale kako močno se strinjajo s posamezno trditvijo, katere so bile v vprašalniku. Prvi del vprašalnika je bil samostojno vprašanje zaprtega tipa, kjer je bilo možno obkrožiti več odgovorov, ocenjevalno lestvico pa sem razdelil na dva sklopa; prvega so reševali vsi, drugi del pa se je se je navezoval na anketirance, ki so že imeli spolne odnose, zato so ta sklop reševali le slednji. S zadnjim vprašanjem sem lahko izločil tiste, ki vprašalnika niso reševali resno, kljub temu pa sam ne morem jamčiti za kredibilnost vseh odgovorov.

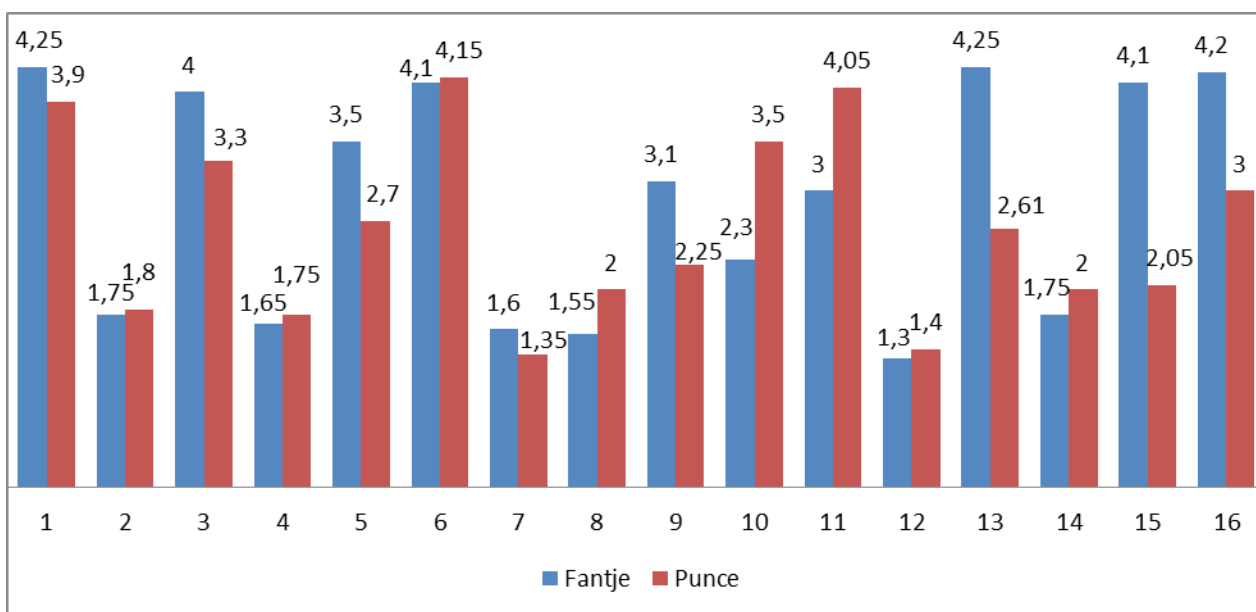
5.3 Opis postopka zbiranja podatkov

Vprašalnike sem razdelil med dva razreda Gimnazije Jožeta Plečnika Ljubljana. Navodila so bila napisana na samem vprašalniku. Vprašalnika ni bilo pripravljeno reševati le nekaj posameznikov, zato sem od 60 vprašalnikov dobil le 50 rešenih, od tega je bilo pristnih točno 40. Prvi sklop vprašanj je rešilo vseh 40 dijakov, drugi sklop pa 18 punc in 12 fantov, skupaj torej 30 dijakov. S samimi odgovori sem nato preveril veljavnost mojih hipotez.

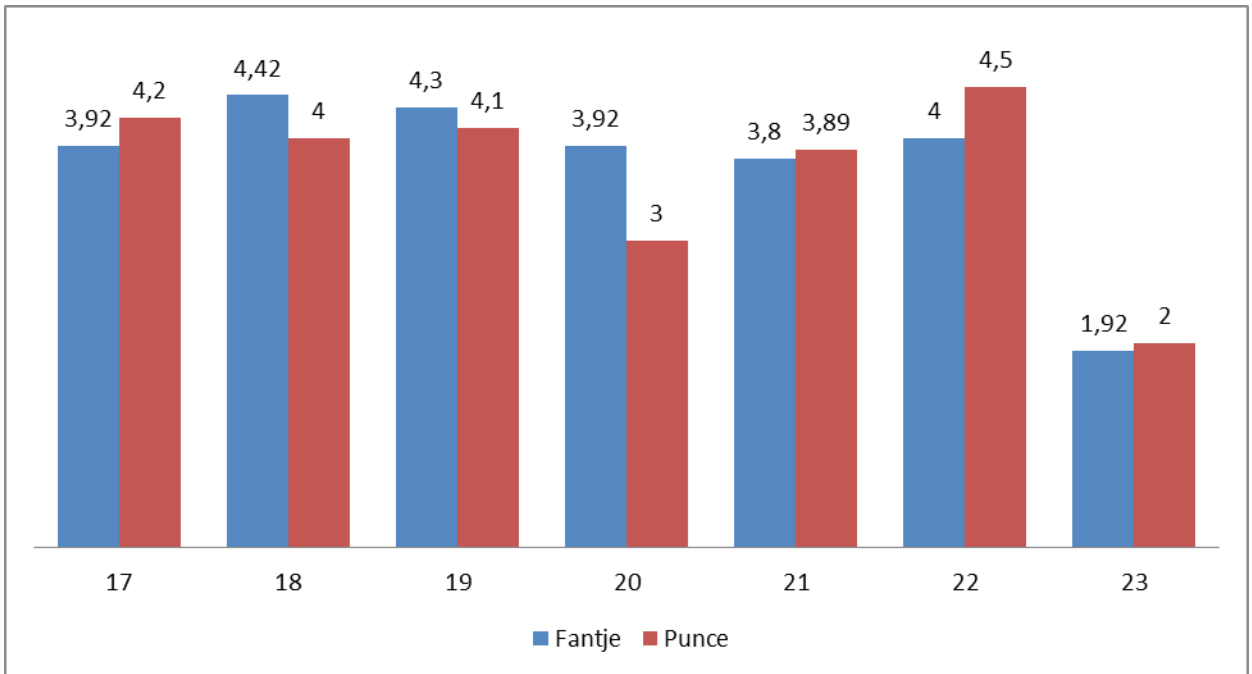

6. Rezultati in interpretacija

Rezultate vprašalnika sem uredil v tabele in grafe. Zaradi boljšega prikaza sem zapisal povprečne rezultate vseh odgovorov. Posamezen graf predstavlja vrednost posameznega odgovora. Grafi si sledijo po istem vrstnem redu kot vprašanja v vprašalniku. Prvih sedem vprašanj iz prvega sklopa in 17. ter 21. iz drugega sklopa se navezujejo na 1. hipotezo, od 8. do 11. vprašanja je povezava z 2. hipotezo, ostala vprašanja pa se navezujejo na 3. hipotezo.

Graf 1: Odgovori na prvi sklop vprašanj

Graf 2: Odgovori na drug sklop vprašanj

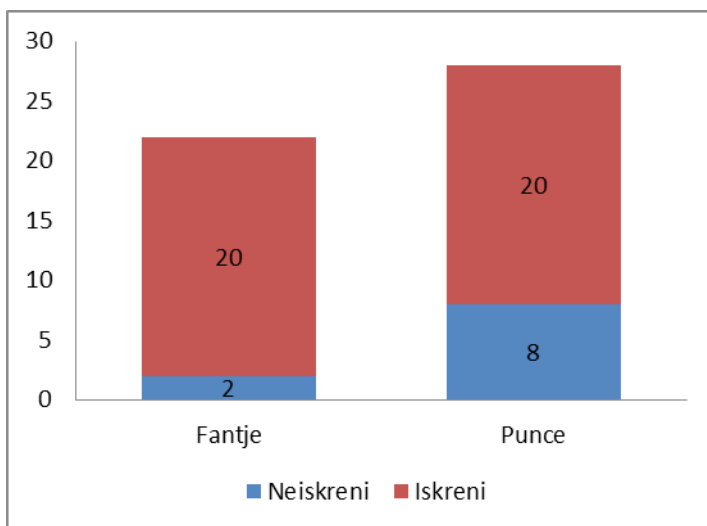
1. HIPOTEZA: Punce so pri pogovoru o spolnosti bolj zadržane od fantov

Rezultati: Kot prikazuje graf so fantje v povprečju veliko bolj sproščeni pri pogovoru o spolnosti, lažje začnejo govoriti o spolnosti in delijo svoje spolne izkušnje z drugimi. Punce so sicer bolj iskrene o svojih spolnih izkušnjah, pogovori o spolnosti jim gredo manj na živce kot fantom, bolj so dovzetne za to, da bi se morale o spolnem življenju prosto govoriti, ampak le za majhno stopnjo več kakor fantje. V odnosu do partnerja se punce lažje pogovarjajo o željah v spolnem odnosu, približno isto kot fantje pa odkrito povedo kaj jih moti in kaj jim prija med spolnim odnosom. Tako fantje kot punce mnenja, izkušnje, itd. o spolnosti delijo večinoma s prijatelji in partnerji, z družinskimi člani pa bolj izjemoma. Pristotni so bili tudi taki, kateri se ne morejo z nikomer pogovarjati o spolnosti (en fant in ena punca).

	VSI		ISKRENI		NEISKRENI	
	ŠTEVILO	ODSTOTEK	ŠTEVILO	ODSTOTEK	ŠTEVIL O	ODSTOTEK
Fantje	22	44%	20	40%	2	4%
Punce	28	56%	20	40%	8	16%
SKUPAJ	50	100%	40	80%	10	20%

Tukaj bi dodal tudi to, da je bilo pri reševanju kar 8 od 28 punc neiskrenih, kar pomeni, da je 29% vseh punc, ki so reševale vprašalnik bilo neiskrenih, kar so priznale same, medtem ko je bilo neiskrenih fantov le 2 od 22, kar je le 9% od vseh fantov.

Interpretacija: Z dobljenim rezultatom bi lahko delno potrdil hipotezo, saj že dejstvo, da je bilo 29% vseh punc neiskrenih, pomeni, da jim je bilo neprijetno ob takem vprašalniku. Prav tako so na vprašanja, kjer so v povprečju pokazale večjo sproščenost od fantov (kot je npr. *ali jim gredo pogovori in omembe spolnosti na živce*) odgovorile le z majhno stopnjo odobravanja več, medtem ko so fantje skoraj v vseh odgovorih, kjer niso tako zadržani kot punce pokazali veliko večjo stopnjo sproščenosti.

Graf 3: Število anketirancev

2. HIPOTEZA: Fantje in punce se lažje pogovarjajo o spolnosti s starši istega spola

Rezultati: Glede na prvo vprašanje delijo svoja mnenja, izkušnje, itd. o spolnosti s starši zelo malo dijakov; le en fant in ena punca. Iz grafa je razvidno tudi, da se povprečno število fantov izogiba pogovoru o spolnosti s starši, medtem ko je isto mislečih punc veliko manj. Punce se veliko lažje pogovarjajo s staršem istega spola kot fantje, prav tako kot z vrstniki, medtem ko se fantje enako razumejo z obema spoloma vrstnikov. Stvari o spolnosti je od staršev izvedelo malo punc, še manj pa fantov.

Interpretacija: Če povzamemo, bi lahko rekli, da se vsi dijaki o spolnosti raje pogovarjajo z mamo kot z očetom, ampak nasploh neradi delijo svoje misli o spolnosti s katerimkoli staršem, posledično se tudi o sami spolnosti večina ni podučila od staršev. Hipoteza torej ne drži, saj se fantje veliko raje pogovarjajo z nasprotnim spolom, torej tako kot punce, z mamo.

O spolnosti se lahko pogovarjajo:	Fantje	Punce
S partnerjem	7	13
S prijatelji	18	16
S starši	1	1
Z bratom/sestro	3	4
Z nikomer	1	1

Tabela 2: Odgovori na prvo vprašanje

3. HIPOTEZA: Punce so pri zadovoljevanju spolnih potreb bolj zadržane kot fantje

Rezultati: V teh kategorijah so najbolj vidne razlike med fanti in puncami. Nobenih ni pretirano sram svojih spolnih želja in samozadovoljevanja (punce je vseeno bolj sram od fantov), je pa zato velika razlika kar se tiče odnosa do samozadovoljevanja in pornografije. Večina fantov se samozadovoljuje, medtem ko je takih punc pod povprečjem. Fantje prav tako skoraj vsi radi gledajo pornografijo in se jim zdi to nekaj vsakdanjega, punce pa po drugi strani pornografije večinoma niti ne gledajo, prav tako pa se zdi to normalno le polovici, torej tudi nekaterim puncam, ki je načeloma ne gledajo. Tukaj bi tudi dodal, da je nekaj punc izpustilo vprašanje o samozadovoljevanju, kar samo še bolj potrjuje prvo hipotezo. V odnosu do partnerja so punce nekoliko bolj zadržane od fantov, sploh pri zadovoljevanju partnerjevih želja. Fantje tudi večkrat dajo pobudo za spolni odnos, zadovoljijo pa jo približno istokrat. Potrebno je pa vendar omeniti, da so punce dosti bolj sproščene pri samem spolnem odnosu kot fantje.

Interpretacija: Fantje so sicer bolj sproščeni od punc in zadovoljujejo tako partnerjeve kot svoje želje v spolnem odnosu, a punce ne zaostajajo daleč za njimi. Sproščene so do veliko večje mere, kot sem mislil, a so vseeno bolj zadržane pri zadovoljevanju partnerjevih potreb kot svojih lastnih. Hipotezo bi načeloma zavrnil ravno zaradi omenjene sproščenosti, prav tako pa v vseh kategorijah, kjer so punce sicer bolj zadržane, vseeno ni tako velike razlike med spoloma, da bi lahko rekli da svojih potreb ne zadovoljujejo z isto mero kot fantje.

7. Sklep

Moj cilj seminarske naloge je bil ugotoviti do kakšne mere so mladi, torej maturantje v mojem primeru, sproščeni v pogovoru o spolnosti in zadovoljevanju le-teh potreb, predvsem kar se tiče razlik med spoloma in odnosa do partnerja in staršev. Preko empiričnega raziskovanja in ovrednotenja podatkov sem odkril, da so mladi veliko bolj sproščeni tako pri pogovoru kot pri zadovoljevanju potreb, kot sem si mislil. To pa ne velja v odnosu do staršev, saj se mladi o temah spolnosti veliko raje pogovarjajo znotraj lastne generacije, kakor pa starejše.

Spolnost je po mojem mnenju do neke mere še vedno tabu, ampak se ga »ruši s svetlobno hitrostjo«, saj je v družbi nasploh vedno več govora o takih temah tako med fanti, kjer je to prisotno že dolgo časa, tako med puncami, ki čeprav navidez ne kažejo tega, pa so se pripravljene o spolnosti pogovarjati skoraj v isti meri kakor njihov nasproten spol.

Med starši in njihovimi otroki je spolnost v veliki meri še vedno tabu, saj glede na mojo raziskavo je zelo malo dijakov pripravljeno deliti svoja mnenja o tej delikatni temi. Zdi se mi, da se bo to počasi spreminjalo, z vsako generacijo bolj, tako da bo to na koncu le še ena od vsakdanjih tem pogovora.

Glavna pomankljivost oz. stvar vredna izboljšave moje seminarske naloge je v mojem mnenju vprašalnik, saj je zelo težko dobiti verodostojne podatke, ki zares izražajo osebno mišljenje anketirancev. Lažje bi bilo spraševanje v obliki intervjuja, saj lahko za nekim vprašanjem stoji več različnih vzrokov, ki potem pripeljejo do različnih rezultatov. Vsakemu od anketirancev bi tudi moral zagotoviti popolno anonimnost, saj bi le tako lahko odgovarjali popolnoma po resnici. K boljšim rezultatom bi pripomogla tudi številčnejša testna skupina.

8. Viri in literatura

- KOMPARE, Alenka: Psihologija: spoznanja in dileme. Učbenik za psihologijo v 4. letniku gimnazijskega izobraževanja, DZS, Ljubljana 2006
- POGAČNIK, Aleš: Veliki splošni leksikon: priročna izdaja v dvajsetih knjigah. Knj 17-18. DZS, Ljubljana, 2006
- ŽERDIN, Ali.: Delo De facto: Spolno življenje Slovencev, št. 1, leto 1, Delo, Ljubljana, 2012

9. Priloge

Vprašalnik

Sem dijak 4. letnika in pri predmetu psihologije pripravljam seminarsko nalogo z naslovom Spolnost še vedno tabu. Lepo bi te prosil, če lahko rešiš spodnji vprašalnik, ki je anonimen, zato te prosim, da kljub občutljivi temi odgovarjaš po resnici.

Spol (prosim obkroži): Moški   Ženska

Starost: ____

I. S kom vse lahko deliš mnenja, izkušnje, itd. o spolnosti? (možnih je več odgovorov)

- a) s partnerjem
- b) s prijatelji
- c) s starši
- d) z bratom/sestro
- e) z nikomer

II. Prosim, da obkrožiš številko glede na to, koliko se strinjaš z dano trditvijo od 1 do 5 (1 = se sploh ne strinjam, 5 = se popolnoma strinjam)

	Se sploh ne strinjam			Se popolnoma strinjam		
1. Pri pogovoru o spolnosti sem nasploh sproščen/a	1	2	3	4	5	
2. Pogovori in omembe spolnosti mi grejo na živce	1	2	3	4	5	
3. Brez težav začnem pogovor o spolnosti	1	2	3	4	5	
4. Ljudje bi morali o svojem spolnem življenju molčati pred drugimi	1	2	3	4	5	
5. Svoje spolne izkušnje brez problema delim z drugimi	1	2	3	4	5	
6. O svojih spolnih izkušnjah sem vedno iskren/a	1	2	3	4	5	
7. Svojih spolnih izkušenj me je sram	1	2	3	4	5	
8. Večino stvari o spolnosti sem izvedel/a od staršev	1	2	3	4	5	
9. Pogovora s starši o spolnosti me je sram in se ga izogibam	1	2	3	4	5	
10. O spolnosti se lažje pogovarjam s staršem istega spola	1	2	3	4	5	
11. O spolnosti se lažje pogovarjam z vrstniki istega spola	1	2	3	4	5	
12. Svojih spolnih želja me je sram, zato jih ne zadovoljujem	1	2	3	4	5	
13. Rad/a se samozadovoljujem	1	2	3	4	5	
14. Sram me je priznati, da se samozadovoljujem	1	2	3	4	5	

15. Rad/a gledam pornografsko vsebino 1 2 3 4 5
 16. Gledanje pornografske vsebine je nekaj vsakdanjega in normalnega 1 2 3 4 5

III. Spodnja vprašanja se navezujejo na anketirance, ki so že imeli spolne odnose. Če ne spadaš v to kategorijo pusti prazno.(partner je vsak s katerimi ste imeli spolne odnose npr. bivši, zdajšnji, enkratni...)

17. S partnerjem se brez zadržkov pogovarjava o najinih željah v spolnem odnosu 1 2 3 4 5
 18. Partnerju sam/a izrazim željo po spolnem odnosu 1 2 3 4 5
 19. Partnerjevo pobudo za spolni odnos brez zadržkov zadovoljim 1 2 3 4 5
 20. Partnerjevo katerokoli željo v spolnem odnosu upoštevam in zadovoljim 1 2 3 4 5
 21. Partnerju odkrito povem kaj me moti in kaj mi paše med spolnim odnosom 1 2 3 4 5
 22. Pri spolnem odnosu sem popolnoma sproščen/a 1 2 3 4 5
 23. Partnerju me je sram priznati, da sem gledal/a pornografsko vsebino 1 2 3 4 5

IV. Ta vpraševalnik sem reševal iskreno 1 2 3 4 5